

Zapojení malých a středních podniků do procesu technické normalizace

Jak mohou podnikatelská sdružení a normalizační organizace pomoci zvýšit povědomí malých a středních podniků (MSP) o technických normách, poskytovat jim potřebné informace a podpořit jejich podíl na technické normalizaci.

Technické normy usnadňují život a činí jej bezpečnějším jak pro podniky, tak pro spotřebitele. Jsou prospěšné pro zlepšení výkonnosti, ochranu zdraví a bezpečnosti spotřebitelů i pracovníků, respektování životního prostředí a umožňují společnostem dodržovat příslušné zákonné předpisy.

Technické normy usnadňují zavádění nových technologií a inovací a zajišťují, aby výrobky, komponenty a služby poskytované různými společnostmi byly navzájem kompatibilní.

Dále technické normy pomáhají otevírat trhy tím, že umožňují zákazníkům porovnávat nabídku různých dodavatelů a tak usnadňují menším a mladším podnikům konkurování větším a déle existujícím společnostem.

Na evropské úrovni jsou společné evropské normy vytvářeny pro všechny druhy výrobků a služeb v širokém okruhu sektorů, jako je chemická výroba, výstavba, energetika, potravinářství, zdraví a bezpečnost, domácí spotřebiče, informační technologie, strojírenství, telekomunikace a doprava – abychom uvedli jen několik příkladů.

Malé a střední podniky (MSP) jsou definovány jako společnosti s méně než 250 zaměstnanci. Tvoří 98 % všech podniků v Evropě a v EU zaměstnávají více než 90 milionů lidí. Přesto se MSP v porovnání s většími společnostmi podílejí na vytváření technických norem v menší míře.

Aby bylo zajištěno, že technické normy vyhovují potřebám menších společností, je nezbytné, aby byly MSP poskytovány informace o aktivitách v oblasti technické normalizace a aby byly jejich zájmy náležitě zastoupeny během přípravy, vypracování návrhu a revize technických norem. Významnou úlohu mají jak normalizační organizace, tak podnikatelská sdružení¹ – zejména ta, která zastupují MSP.

Tato publikace uvádí řadu doporučení týkajících se způsobů, kterými mohou podnikatelská sdružení a normalizační organizace spolupracovat na národní i evropské úrovni s cílem učinit proces technické normalizace srozumitelnějším a přístupnějším pro malé a středně velké společnosti.

Tato doporučení vycházejí z příkladů osvědčených postupů, které byly shromážděny v řadě různých zemí v celé Evropě.

1. V tomto kontextu označení „podnikatelská sdružení“ zahrnuje všechny organizace založené na členství, které slouží soukromým společnostem včetně malých a středních podniků (ale nikoli nezbytně pouze jim) a které je zastupují.

Zpřístupnění technické normalizace malým a středním podnikům (MSP): 10 věcí, které mohou uskutečňovat podnikatelská sdružení a normalizační organizace

1 Navazovat dobré kontakty a komunikaci mezi normalizačními organizacemi a podnikatelskými sdruženími reprezentujícími MSP.

Stálá výměna informací je nezbytná pro zajištění toho, aby podnikatelská sdružení věděla o technických normách a normalizační činnosti, která by se mohla týkat jejich členů. Zároveň je také důležité, aby byly normalizační organizace informovány o potřebách a problémech společností, které působí v každém sektoru.

Podnikatelská sdružení by se na národní úrovni měla snažit být v pravidelném kontaktu s osobami v národních normalizačních organizacích, které jsou odpovědné za konkrétní sektory, v nichž jejich členové působí. Podobně by měla být podnikatelská sdružení na evropské úrovni v kontaktu s příslušnými osobami v evropských normalizačních organizacích (CEN, CENELEC a ETSI).

2 Vytvářet fóra pro pravidelný dialog mezi normalizačními organizacemi a podnikatelskými sdruženími reprezentujícími MSP.

Řada národních normalizačních organizací již má specifické výbory nebo pracovní skupiny, které se zabývají potřebami a problémy MSP a zajišťují, aby byly brány v úvahu při probíhající nebo budoucí přípravě technických norem.

Tato fóra jsou prospěšná pro udržení stálého dialogu s podnikatelskými sdruženími reprezentujícími MSP, předávání informací o současném a nadcházejícím dění v různých sektorech a řešení horizontálních otázek, které se týkají více než jednoho sektoru. Nejefektivnější je jejich působení, pokud se scházejí pravidelně.

3 Koordinovat shromažďování a předávání informací o technických normách a normalizační činnosti.

V každém podnikatelském sdružení je nezbytné podrobně monitorovat dění vztahující se k technickým normám, které by mohly být zajímavé pro jeho členy, a koordinovat účast sdružení a jeho členů v normalizační činnosti.

Mnoho podnikatelských sdružení má specifické výbory, které jsou odpovědné za plnění těchto funkcí a zajištění poskytování příslušných informací jejich členům. To má obzvláštní význam pro MSP, které ve většině případů nemají kapacitu pro monitorování veškerého dění vztahujícího se k technickým normám, jež by mohly ovlivnit jejich podnikání.

4 Zajistit, aby se přihlíželo k potřebám a přáním MSP.

Normalizační činnost je obvykle přístupná všem zainteresovaným stranám, které se na ní chtějí podílet. Mnoho malých podniků však nemá kapacitu nebo zdroje, aby mohly aktivně (nebo jen pasivně) přispívat k technické normalizaci. Podnikatelská sdružení proto mají zásadní úlohu při zajišťování toho, aby byly zájmy jejich členů zastoupeny během přípravy, vypracování návrhu a revize příslušných technických norem – jak na národní, tak na evropské i mezinárodní úrovni.

5 Umožňovat dostupnost příslušných informací v jazycích každé země.

Z důvodu nákladů není vždy možné, aby národní normalizační organizace zajistily dostupnost všech technických norem v úředních jazycích každé země. Podnikatelská sdružení mohou pomoci tak, že budou svým členům poskytovat informace o technických normách a technické normalizaci a určovat, které technické normy by měly být přednostně přeloženy.

6 Organizovat školení vhodná pro malé a středně velké společnosti.

Normalizační organizace pořádají různé typy školicích akcí, jako jsou semináře a workshopy, často v partnerství s podnikatelskými sdruženími na místní, regionální, národní a evropské úrovni. Tato školení nabízejí cennou příležitost manažerům a odborníkům, kteří pracují pro MSP, aby získali znalosti o technických normách a technické normalizaci. Mohou být zaměřena na konkrétní předměty zájmu MSP nebo společností působících v daném sektoru.

7 Vypracovávat praktické pokyny informující podniky o tom, jak používat a implementovat technické normy.

Mnohá podnikatelská sdružení a průmyslové organizace vypracovávají a publikují pokyny, aby informovali své členy o příslušných technických normách, výhodách jejich užívání a způsobu jejich implementace. Tyto pokyny jsou obzvlášť prospěšné pro MSP, zejména když jsou přizpůsobeny potřebám podniků, které v daném sektoru působí. Rovněž přispívají ke zvýšení porozumění a povědomí o technických normách a technické normalizaci všeobecně.

8 Vytvářet online nástroje umožňující dostupnost informací o technických normách pro MSP.

Normalizační organizace využívají online nástroje, aby usnadnily společnostem vyhledávání informací o technických normách týkajících se jejich sektoru. Online nástroje mohou rovněž umožnit MSP, aby se dozvíдалy o probíhajících aktivitách v oblasti technické normalizace a podílely se na online konzultacích o návrzích technických norem. Úlohou podnikatelských sdružení by mělo být zajišťování toho, aby jejich členové věděli, jaké nástroje existují a jak je mohou plně využít.

9 Poskytovat poradenství a odborné zkušenosti odpovídající konkrétním potřebám MSP.

Podnikatelská sdružení poskytují svým členům důležité informace a poradenství týkající se veškeré problematiky související s technickými normami a technickou normalizací. Jejich pozice jim umožňuje řešit konkrétní dotazy a vytvářet spojení mezi společnostmi a normalizačními organizacemi. Menší společnosti především očekávají, že jim podnikatelská sdružení poskytnou přesné odpovědi a náležité poradenství.

10 Nabízet soubory norem vztahujících se k MSP v určitých sektorech.

Normalizační organizace mohou v rámci spolupráce nabízet podnikatelským sdružením služby formou balíků, souborů a sbírek přizpůsobených potřebám MSP a umožňujících jim snáze (a také s menšími náklady) nakupovat technické normy, které si přejí získat. Technické normy je možné zpřístupnit také v uživatelsky přátelském formátu, jako jsou kapesní příručky.

Evropské normy: otevření jednotného trhu podnikům

Evropské normy mají obzvláště významnou úlohu v rámci evropského jednotného trhu (nebo Evropského hospodářského prostoru), který zahrnuje všechny členské státy Evropské unie a řadu sousedících zemí. Aby mohl jednotný trh efektivně fungovat, musejí být evropské normy harmonizovány tak, aby bylo možné prodávat a nakupovat služby a výrobky přes hranice.

Evropské normy mají identifikační kód „EN“. Jsou uznávány v 33 evropských zemích, kde je povinnost zrušit každou národní technickou normu, která není v souladu s EN. Znamená to, že jakýkoli komponent, výrobek nebo služba odpovídající příslušným evropským normám, by měly být akceptovány ve všech zúčastněných zemích.

Způsobilost a odborné zkušenosti nezbytné pro vytváření evropských norem (EN) mají tři evropské normalizační organizace. Jsou to: CEN (Evropský výbor pro normalizaci); CENELEC (Evropský výbor pro normalizaci v elektrotechnice); a ETSI (Evropský ústav pro telekomunikační normy).

Evropské normy (EN) jsou vytvářeny v procesu spolupráce mezi technickými experty jmenovanými organizacemi z oblasti obchodu a průmyslu, výzkumnými ústavy, spotřebitelskými organizacemi, organizacemi zabývajícími se životním prostředím a jinými zainteresovanými společenskými subjekty. V CEN a CENELEC jsou tyto evropské normy schvalovány formou hlasování, do něhož jsou zapojeny národní normalizační organizace. V České republice je touto organizací Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ).

**Tato publikace byla vypracována jako součást
projektu Normalizační sada nástrojů pro malé a střední podniky (SMEST)**

Více informací o tomto projektu viz: www.sмест.eu

Evropští partneři SMEST

CEN - Evropský výbor pro normalizaci
CENELEC - Evropský výbor pro normalizaci v
elektrotechnice
www.cencenelec.eu

Evropská komise – Generální ředitelství pro
podnikání
[http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/
index_en.htm](http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/index_en.htm)

Viz také Evropský portál pro malé podniky
[http://ec.europa.eu/small-business/
index_en.htm](http://ec.europa.eu/small-business/index_en.htm)

EFTA – Evropské sdružení volného obchodu
www.efta.int

NORMAPME – Evropský úřad řemesel,
obchodu a malých a středních podniků pro
normalizaci
www.normapme.eu

Český partner v projektu SMEST
ÚNMZ - Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví
www.unmz.cz